

Historisk tilbakeblikk

Hva skal vi gjøre med Moa?

Matmangel og arbeidsledighet var de viktigste årsakene til at Ålesund kommune kjøpte "Moa-området" av Daae-arvingene i 1918. "Åsemyrene" som var det opprinnelige navnet, kunne gi både arbeid og føde til de som var villige til å dyrke opp myrene. Det var også mange som allerede den gang forsto at "Moane" etter hvert kunne bli et kjærkommende reserveareal for den voksende bykommunen.

På området ble det dyrket korn, poteter, grønnsaker og høy. Et par av bestyrerne tok imidlertid sterkt til ordet for å få til husdyrhold. Dette kom ikke før rundt 1950, etter at kommunen hadde forpaktet bort gården.

Etter krigen ble det mye diskusjon om hva området kunne

brukes til og det ble lansert mange offisielle og uoffisielle planer – og mange var fantasifulle. Vi kan nevne kunstisbane, rutebilstasjon, flyplass, jernbanestasjon, søppelfylling, idrettsplass, samfunnshus og hønseri.

I tillegg var også mange interesserte i å kjøpe tomter av kommunen til både boliger og forretningsdrift.

I 1970 kom det endelig – etter en mangeårig utredning – et bystyrevedtak om at Moa skulle reguleres til forretninger, kontor, allmenntilgjengelige formål, herberge og bevertningssteder.

Og dermed hadde politikerne lagt grunnlaget for et handels-eventyr av et nasjonalt kaliber.

Moa-området i en ikke alt for fjern fortid – før det store eventyret for alvor tok til.

1972: Det første Moa Varehus

Det er rart å tenke på, når vi i dag skuer over mangslugne og aktive Moa, at selv i vår nære historie hadde området et helt annet preg. Det var til bysentrum vi reiste for å kjøpe nye sko, bukser og møbler – og for den del også for å gå på kino.

Det var i sentrum av Ålesund det meste foregikk.

Men så skjedde det noe, nærmest av epokegjørende karakter, som skulle vise seg å være spiren til en ny æra og den eventyrlige utviklingen som har vært på Moa: Det første Moa Varehus åpnet en oktoberdag i 1972, i lokalene til Spjelkavik Skofabrikk.

Det er, som mange vet, bygningen som i dag utgjør deler av nordsida av Moagård.

Salgsflatene i det nye varehuset gikk over tre etasjer med ni avdelinger. Rimelig stort, etter

datidens målestokk.

I første etasje fant kundene kiosk- og dagligvareforretning, mens andre etasje inneholdt parfumeri, platebar, tekstilbutikk og jernvareforretning. I den øverste etasjen kunne de besøkende velge blant butikker med sko og reiseeffekter, gullsmed, kafé og kjølesalong.

Styreformann for Moa Varehus, var Anton O. Dale, en ruvende skikkelse i det lokale næringslivet. I åpningstalen hadde han store vyer for Moa og fremtida: I løpet av ti år skulle varehuset være etablert i egne lokaler i Moa-området!

Og Anton O. Dale fikk nesten rett. Det skulle imidlertid vise seg å ta 12 år før Moa Butikkssenter ble etablert.

Ansatte i Moa Varehus.

1983: Moa Butikksenter åpnet

– Konkurransen er sunt, men det må være fair play, uttalte Anton O. Dale under åpningen av Moa Butikksenter 1. september 1983.

Det var et butikksenter i festskrud som ønsket kunder og inviterte gjester velkommen. Det ble utvekslet gaver, blomster og rosende ord, som seg hør og

bør. Ordfører Svein Tømmerdal foretok den offisielle åpningen, mens en stor menneskemengde sto klar til å ta den nye åpenbaringen i øyensyn.

Det var imidlertid varaordfører Audun Bondevik som førte ordet på vegne av kommunen. Han karakteriserte Moa Butikksenter som den store katalysa-

toren for hva som senere skulle skje på Moa og han ga også honnør til Moa Butikksenter og Domus for samarbeidet.

Byggeleder Patric Young mente at senteret var fullt på høyde med det beste i Europa.

Etableringen av Moa Butikksenter skjedde imidlertid ikke uten diskusjon. Nabokommunene protesterte sterkt mot utbyggingsplanene for Moa-området. Nabokommunene var særlig betenkt over den store utbyggingen og mente at Moa var for tilfeldig valgt og at det hele var basert på for lite forsvarlig planlegging. De spådde at utbyggingen på Moa ville gi

katastrofale ringvirkninger for distriktet og ikke minst for nærmiljøet.

Vi kan vel i dag si at de bekymrede nabokommunene ikke traff helt med sine spådommer...

Initiativtakerne til Moa Butikksenter var de fem Ålesundsfirmaene Th. Dale, Monark Skomagasin, P. D. Stafseth, Joh. Stamnæss og Narvesen. De sto i spissen for et senter som det første året måtte ha en omsetning på mellom 70 og 75 millioner kroner fordelt på 19 butikker og rundt 100 ansatte.

Det kan i den forbindelse være interessant å se på dagens virkelighet på Moa. De to sentrene, som nå blir slått sammen til AMFI Moa, omsatte i fjor for mer enn 2,4 milliarder kroner fordelt på 163 butikker og 1000 ansatte. Litt av en utvikling!

Ordfører Svein Tømmerdal foretar den offisielle åpningen av Moa Butikksenter i 1983.

Velkommen og stig på!

Det var en stolt Anton O. Dale som 1. september 1983 kunne ønske kundene velkommen til Moa Butikksenter for aller første gang.

Det var gått 12 år siden han åpnet Moa Varehus og tida var moden til å gå over i neste fase: Planleggingen, byggingen og realiseringen av Moa Butikksenter, som leder både i styret og byggekomiteen.

I Sunnmøre Arbeideravis forteller han om hvordan han kom med i arbeidet.

– Det var grosserer Bjørn Wennersberg som opprinnelig fikk tilbudet om å overta de gamle lokalene til Spjølavik Skofabrikk, men han fikk ikke styret i firmaet med på det. Deretter kom engrosfirmaet Joh. Johansen inn i bildet, uten at noe skjedde. Dermed kom turen

til meg”, fortalte Anton O. Dale til avisa, og la til at Moa Varehus skulle vise seg å bli en stor suksess – og forløperen til Moa Butikksenter.

– Alle som gikk inn i det nyetablerte selskapet, bortsett fra en håndverker, var med helt til det nye Moa Butikksenter ble en realitet”, sa ”foregangs mannen og styreformannen i kjøpesentersammenslutningen”.

Han var i intervjuet ikke i tvil om at Moa Butikksenter hadde framtida for seg. Akkurat det var ikke alle enige i på åttitallet.

– Vi har tenkt på fremtiden ved planleggingen. Vi må ikke komme dit hen at folk sitter hjemme og bestiller per postordre eller gjennom dataanlegg.

– Velkommen og stig på, sa Anton O. Dale under åpningen i 1983.

Vi må møte datalderen ved å skape sosiale møtesteder som dette”, mente han.

Det er også interessant å merke seg at Anton O. Dale tilbake i 1983 ivret sterkt for en ishall i Ålesund.

– Jeg håper at Ålesund kommune kan komme på bana slik

at Ålesund Ishall kan bli en realitet. Den gamle Rollon-bana burde være et velegnet sted. Med det klimaet Ålesund har, trenger vi en ishall som et tilbud til alle aldersgrupper”, sa han.

Et interessant apropos til dagens planer om en ishall, selv om den er planlagt på Moa.

1995: "Lillebror" Moagård ble født

Moagård kom som et friskt pust til Moa i 1995. I løpet av de nesten 13 årene som er gått er det utallige artister og kjendiser som har besøkt senteret til frydefull glede for kunder over hele Sunnmøre. Moagård viste seg å være et gledesspredende annerledesenter.

Det var stor stas, folkefest og

mange blide ansikter på Moa 26. oktober 1995. Lillebror "Moagård" ble født, men heller ikke ved denne etableringen manglet det skeptikere.

Det var flere som hoderystende mente at nok fikk være nok. Det fikk være måte på overetablering, om ikke det skulle komme enda et nytt senter på

Moa. Var det ikke nok butikker i området fra før?

Men andre så helt annerledes på akkurat **den** saken. Stian Ekornes, Morten Andresen hos Skeidar, Lars Løseth i Senterieendom (nå Amfi), Reitangruppen og Ålesund Eiendom hadde stor tro på prosjektet. Og i ettertid ser vi at satsingen var både forutseende og riktig. AMFI Moagård har vist seg å bli en stor suksess!

AMFI Moagård er på knappe 24.000 kvadratmeter totalt og av dette utgjør salgsarealet 15.000 kvadratmeter. Ved starten var det 30 butikker og spisesteder og flere av disse fungerte som rene magnetter på kundene. Hennes & Mauritz, Rema 1000, Idé

Det var stor tilstrømming til det nye senteret ved åpningen i 1995.

Skeidar, KappAhl, Moa Elektro-Marked og McDonald's er bare noen eksempler på dette.

I april 1996, etter et halvt års drift, gjorde Stian Ekornes en oppsummering.

"- Fjoråret var vi veldig godt fornøyd med. Tilstrømmingen var meget stor og jeg tør si at senteret er blitt godt mottatt av kundene. Vi solgte for drøye 70 millioner kroner brutto fra starten og ut året. Hittil er salget kommet opp i 130 millioner kroner. Det betyr at vi ser meget optimistisk på mulighetene til å selge for 280 millioner i 1996", fortalte han til senteravisa.

Og utviklingen viste at Stian Ekornes hadde all mulig grunn til å være optimistisk. AMFI Moagård var kommet for å bli.

NB! I 2007 passerte senteret en halv milliard i omsetning!

1999: Skifter navn til AMFI Moagård

Moagård viste seg fort å bli et av de mest vitale kjøpesentrene i Norge, med en omsetningsvekst som virkelig ble lagt merke til. Det gikk i det hele tatt bedre enn forventet for "lillebror" på Moa.

Og etter noen få år gikk senteret inn i en ny epoke. Senterieendom (nå Amfi Eiendom) kjøpte alle aksjene i senteret, noe som førte til at Moagård ble inkludert i en av landets største kjøpesenterkjeder. Det ga igjen støtet til navneendringen i 1999, til AMFI Moagård.

Men året er også viktig av en annen grunn. Møbelforretningen Skeidar flyttet ut og ga plass til nye forretninger. Et omfattende ombyggingsarbeid ble satt i gang, og endelig - i oktober - var det duket for en feståpning med 20 nye butikker. Inn kom kjedekonsept som Mes-

ter Grønn, Lene V, Esthetique, Kid Interiør, Nille, Nikita Frisør, Kremmerhuset og Vivikes. Til sammen bidro dette til å gi større dybde og bredde i utvalget av butikker på senteret.

Og dermed var det duket for feståpning av det "nye" AMFI Moagård torsdag 21. oktober 1999. Navneendring, ombygging og de mange nye butikkene skulle feires. Og publikum kom i hopetall fra hele Sunnmøre og deler av Romsdal. Dette var en begivenhet som virkelig skulle feires!

Dette ga startskuddet til en ny periode for AMFI Moagård. Senteret var nå veletablert og fremsto som et populært møtested

AMFI Moagård har gledet publikum med mange show. Her fra en forestilling med Dizzydamene.

for sunnmøringer flest. Omsetningen nådde nye høyder og integreringen til Amfi-kjeden slo positivt ut.

AMFI Moagård gikk inn i et nytt millennium med stor optimisme og fremtidsstro.

Amfi-kjeden skulle også vise seg å bli en stor suksess. I 1999 var AMFI Moagård en del av en

kjede med 14 kjøpesentre og en årlig omsetning på tre milliarder kroner. I dag er Amfi engasjert i 50 sentre og 36 av disse markedsfører seg som et Amfi-senter. Omsetningen er på hele 18,5 milliarder kroner!

Det er i sannhet en ambisiøs og dynamisk senterkjede AMFI Moa nå er en del av!

Moa Syd i støpeskjea

Moa Butikksenter gikk inn i nittitallet som den eneste store aktøren på Moa. Sammen med Domus viste de med all tydelighet at området hadde framtida for seg – og at kundene strømmet til Moa i et stadig større antall. Vi ligger ennå i startgropa til det som senere skulle bli det store eventyret på Moa.

I ly av denne utviklingen, begynte det også å røre på seg sør for vegen, i deler av bygget der Stokke Fabrikker holdt til. Skjønt, vi må gå enda noen år bak i tida om vi skal ha med oss hele historien, nærmere bestemt til 19. april 1982. Da åpnet dørene hos Møre Kontant Engros. Det var den første

spiren for hva som senere skulle komme på Moa Syd.

Fart i utviklingen ble det først en god del år senere, rundt 1990. Da flyttet Stokke møbelproduksjonen til Håhjem i Skodje, noe som igjen la grunnlaget for etableringen av Moa Syd. Inn kom et kobbelt av nye butikker, som Bolighuset, Elkjøp, Norsk Sengetøy (Jysk), Intersport og Rimi. Dette var alle tunge aktører, som på mange måter var et supplement til butikkene på Moa Butikksenter.

Handelen begynte virkelig å røre på seg også sør for veien, men mer – mye mer – skulle komme.

Det var Kåre Stokke hos Stokke Fabrikker som var eier og den

Moa Syd har gjennomgått mange ombygginger. Dette bilde er fra 1997.

store drivkraften for den utviklingen som nå skjedde i denne delen av Moa. Han hadde vyer for området og også evner til å gjennomføre sine planer.

I 1991 var det duket for etableringen av Moa Syd Kjøpesenter. Nye butikker og spisesteder kom til og lokale gründere som Frode Myren (Café Moa Syd), Ståle Hagen (Fotograf Ståle Hagen), Randi Lie (Jacobine), Christer Aakernes (Chris) og Turid Stokke (TuriStua) krydret sentermiksen med sine etableringen.

Det var ennå et lite senter med en salgsflate på rundt 6.000 kvadratmeter. Omsetningen var også beskjeden, men de som drev butikk på Moa Syd gjorde mye ut av sine konsept. Det var et oversiktlig senter med sjel – det var rett og slett koselig å handle på Moa Syd.

Utvikling og sammenslåing

Det var på nittitallet Moa Syd virkelig ble stor – og et senter virkelig å regne med. I løpet av dette tiåret gjennomgikk senteret flere store ombygginger, eierskiftet og planene om en bro mellom de to sentrene var nå kommet langt.

Den neste store ombyggingen av Moa Syd kom i 1994. Møbelforretningen Bolighuset gikk ut av senteret, noe som redet grunnen for flere nye forretninger. 24. november var det feståpning for blant annet Viktoria Skomagasinet, Skytterholm, Kremmerhuset, Svarstad Mote, Top Tops og Stan & Stacy.

Dette gjorde at senteret fremsto som enda mer komplett enn tidligere, med sine ”23 butikker på en flate”, som det lød i reklamen den gang.

Men det ville være en overdri-

velse å kalle senteret for stort, spesielt om man sammenlignet med det andre senteret nord for vegen. Salgsarealet var det samme beskjedne, men Moa Syd fremsto likevel med egenart og en helt spesiell atmosfære. Det var et senter som kunder over hele Sunnmøre satte stor pris på.

Nye planer for Moa Syd dukket opp senere – og de var kraftfulle. De var det Stian Ekornes som gikk i bresjen for, og 21. oktober 1999 var det duket for en ny, stortiltet åpning på Moa Syd. Nå var senteret vokst til en salgsflate på rundt 18.000 kvadratmeter og inn kom nye, tun-

Ordfører Asbjørn Rutgersen gratulerer senterleder Kristin Skarbø med nyåpningen av Moa Syd i oktober 1999.

ge aktører. Denne dagen hadde blant annet både G-Sport, Skeidar, Ica Maxi og en del mindre butikker åpningsfest. Og kunder over hele Sunnmøre så sin besøkssted. Igjen var det åpning og folkefest på Moa.

Det er også interessant å merke seg at Moa Syd gjennom denne utbyggingen ikke lenger var det

minste kjøpesenteret på Moa.

På slutten av nittitallet kom også Angvik Eiendom inn som dominerende eier både på Moa Butikksenter og i Moa Syd. Det dannet grunnlaget for sammenslåingen av de to sentrene i år 2000 og i neste omgang også sammenslåingen av alle de tre sentrene på Moa.

2000: Sammenslåing og bro

Mye var skjedd på Moa i løpet av de siste årene. Moa Butikksenter og Moa Syd hadde vokst seg større, det var store endringer på AMFI Moagård, vegsystemet var i forandring – og broa mellom de to sentrene vest på Moa begynte å ta form. Det var duket

for et formelt ekteskap mellom Moa Syd og Moa Butikksenter.

Og i november 2000 var det endelig sammenslåing mellom de to sentrene. Vi låner øret til senteravisa.

”2. november er den store dagen. StorMoa og Moa Syd blir ett

senter og tar, som ektepar flest, ett navn. Sentrene vil i fremtiden gå under navnet Stormoa”, kunne vi lese.

Like viktig som selve sammenslåingen av de to sentrene var åpningen av den nye broa. Med dette hadde Stormoa fått en ny livsnerve og ferdselsåre. Det ble enklere å gå mellom de to sentrene og kundene slapp nå å bakse seg mellom de to sentrene i sørvestkuling og regn. De kunne nå vandre mellom de ulike butikkene blidspent og tørrskodd.

Men det var mer som kunne feires: Fra dette tidspunktet ble Stormoa også et av de aller største kjøpesentrene i landet.

Den neste epokegjørende

Bra mellom Moa Syd og StorMoa ble åpnet i november 2000.

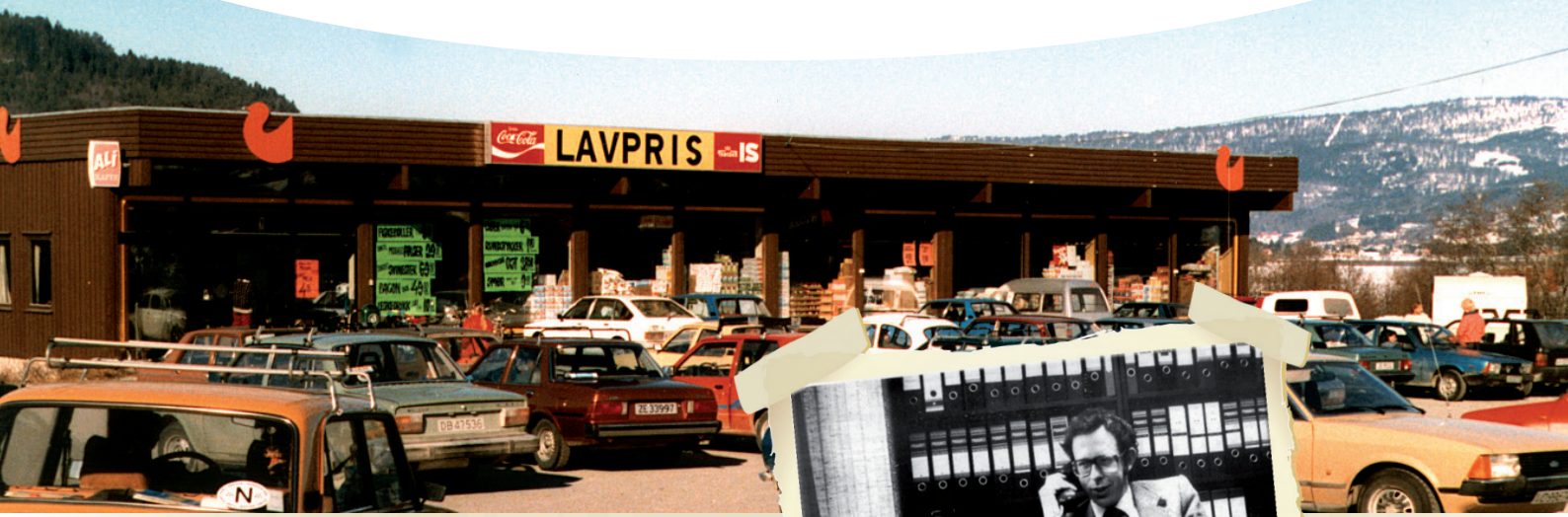

begivenheten på Moa skjedde i 2003. Da tok Amfi Eiendom over det meste av Stormoa – og la dermed grunnlaget for den storhendingen vi skal være vitne til i løpet av de neste dagene. Sammenslåingen av Stormoa og AMFI Moagård til AMFI Moa.

Det er duket for en ny fest!

Amfi – fra Løseth Lavpris til Norges **største** kjøpesenterfamilie

ButikkCentret i Surnadal og det som er begynnelsen på Amfi. Her ligger også hovedkontoret til Amfi Eiendom ASA. BC hornmusikk ButikkCentret i Surnadal som senere skulle få tak, flere butikker og navnet AMFI Surnadal.

Lars Løseth fra den tiden man kun snakket i telefonen på kontoret.

Dagligvare ble til eiendom

Lars Løseth begynte som kjøpmann i 1967 og et par år senere var Løseth Lavpris en populær butikk i Surnadal på Nordmøre. Men grunnlaget for Amfis historie starter i 1976 med samlokaliserte av fem butikker til det som i dag er AMFI Surnadal. Med denne samlokaliseringen ble interessen for eiendomsinvesteringer vekt hos Løseth og samarbeidspartnere, så da det i 1989 ble mulighet for å investere i det som nå er AMFI Sunndal ble grunnlaget for det som nå er kjøpesenterkjeden Amfi lagt. Ideen var å danne et selskap med mål for å samordne driften og videreutvikle kjøpesentrene.

På midten av 90-tallet kom Odd Reitan og Olav Thon inn på eiersiden, og i 2005 kjøpte Olav Thon Eiendomsselskap ASA seg ytterligere inn og er nå den største aksjeeieren med 58% av aksjene.

Kjøpesenterkjeden Amfi

21. oktober 1999 er en viktig milepæl i Amfis historie. Da ble Amfi ble for første gang lansert som felles navn for de 14 kjøpesentrene som Amfi Eiendom var engasjert i. Med AMFI Moa har antallet steget til 36 Amfisenter fra Kirkenes til Mandal. Navnet Amfi er hentet fra amfiteateret, med Colosseum i Roma som det

mest kjente. Symbolet i logoen er en grafisk fremstilling av et tradisjonelt Amfiteater. Det skjedde alltid noe i et Amfiteater. Mennesker dro dit for å møtes og for å oppleve. Og målet for Amfi er at AMFI Moa skal bli en

naturlig møteplass hvor handel og opplevelser samler folk.